

คู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต
(Fraud Risk Management Manual)

ของ

บริษัท เด็มโก้ จำกัด (มหาชน)

DEMCO PUBLIC COMPANY LIMITED

คู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต
(Fraud Risk Management Manual)

1. บทนำ

บริษัท เด็มโก้ จำกัด (มหาชน) (“เด็มโก้” หรือ “บริษัท”) มุ่งมั่นที่จะดำเนินธุรกิจอย่างซื่อสัตย์มีคุณธรรม และ โปร่งใส โดยยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มตามหลักบรรษัทภิบาลที่ดี และ จรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ การบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เด็มโก้สามารถ ดำเนินธุรกิจตามความมุ่งมั่นที่กำหนดไว้ได้

1.1 วัตถุประสงค์

เด็มโก้จัดทำ “คู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต” เป็นลายลักษณ์อักษรขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.1.1 กำหนดมาตรการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อใช้ในการป้องกัน ตรวจสอบ และตอบสนองต่อความเสี่ยงด้านการทุจริต

1.1.2 ระบุหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในแต่ละตำแหน่งงานในการป้องกัน ตรวจสอบ และตอบสนอง ต่อความเสี่ยงด้านการทุจริตให้ชัดเจน และเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่ดี

1.1.3 กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อให้บุคลากรของเด็มโก้สามารถป้องกัน ตรวจสอบ และตอบสนองการทุจริต ได้อย่างถูกต้องและทันทั่วถึง ในกรณีที่มีความสงสัยหรือพบการกระทำที่เกี่ยวกับการทุจริต

1.2 ขอบเขตของคู่มือ

คู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตฉบับนี้ครอบคลุมการดำเนินงานของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการ ชุดย่อย ผู้บริหาร และบุคลากรทุกท่าน ทั้งในบริษัท เด็มโก้ จำกัด (มหาชน) และบริษัท ย่อยในเครือทั้งหมด (รวมเรียกว่า “บุคลากรของเด็มโก้”) ตลอดจน ตัวแทน ตัวกลาง ผู้รับจ้างอิสระ ที่ปรึกษา ที่กระทำการหรือดำเนินการในนามเด็มโก้ (รวมเรียกว่า “ผู้ที่เกี่ยวข้องทางธุรกิจ”)

ทั้งนี้คู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ “นโยบายต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน” ซึ่งได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท โดยกำหนดมาตรการป้องกัน ตรวจสอบ และตอบสนองต่อการทุจริต และคอร์รัปชัน (“มาตรการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน”) และสามารถใช้อ้างอิงกับ “คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี และจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ”

2. นโยบายการไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตและคอร์รัปชัน

เด็มโก้ยึดถือจริยธรรมและคุณธรรมเป็นหลักสำคัญในการประกอบธุรกิจและจะไม่เพิกเฉยต่อการกระทำใดๆ ที่อาจนำไปสู่การทุจริตและคอร์รัปชัน แม้ว่าการกระทำนั้นเป็นการเอื้อประโยชน์แก่บริษัท ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรของเด็มโก้ จะไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตและคอร์รัปชัน บุคลากรของเด็มโก้ทุกคนต้องทำความเข้าใจและปฏิบัติตามนโยบายต่อต้าน การทุจริตและคอร์รัปชัน คู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจรรยาบรรณ ในการดำเนินธุรกิจ คู่มือกระบวนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง และนโยบายอื่นๆ ของบริษัทอย่างเคร่งครัด โดยไม่มีข้อยกเว้น

ทั้งนี้เด็มโก้ให้คำมั่นว่าจะดำเนินการสอบสวนกรณีต้องสงสัยเกี่ยวกับการทุจริตทุกกรณีอย่างละเอียดถี่ถ้วน และเหมาะสม โดย ไม่คำนึงถึงปัจจัยภายนอกอื่นๆ (อาทิเช่น ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในบริษัท หรือความสัมพันธ์ภายในบริษัท ของผู้ถูกกล่าวหา) โดยเด็มโก้จะดำเนินการสอบสวนอย่างเป็นกลาง ปราศจากอคติ นอกจากนี้เด็มโก้จะลงโทษผู้กระทำผิดตาม มาตรการสูงสุด และหากการสอบสวนพบว่ามีบุคลากรที่รับรู้กรณีการทุจริตนั้น แต่ละเลยในการรายงาน เด็มโก้จะพิจารณา ลงโทษทางวินัยบุคลากรท่านนั้นเช่นกัน

3. คำนิยามของการทุจริตและการกระทำที่ถูกจัดว่าเป็นการทุจริต

3.1 คำนิยามของการทุจริต

คำนิยามของการทุจริตในคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตฉบับนี้หมายถึง การกระทำโดยเจตนาเพื่อแสวงหา ประโยชน์ที่มิควร ได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ทั้งนี้ การทุจริตสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

3.1.1 การยักยอกทรัพย์สิน

การกระทำใดๆก็ตามที่นำไปสู่การครอบครองทรัพย์สินของบริษัทอย่างไม่ถูกต้อง หรือเป็นเหตุให้บริษัทสูญเสีย ทรัพย์สิน โอกาสหรือผลประโยชน์ใด โดยมีเจตนาที่จะหาประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น (อาทิเช่น คนในครอบครัว ญาติ มิตร เป็นต้น)

3.1.2 การคอร์รัปชัน

การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบกระทำการใดๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์อันมิควร ได้ ทั้งต่อองค์กรตนเอง หรือผู้อื่น ทั้งนี้ การคอร์รัปชัน ครอบคลุมถึง การให้ และ/หรือรับสินบน การขัดแย้งทางผลประโยชน์การข่มขู่และ/หรือ เรียกร้องผลประโยชน์ และการจ่ายเงินเพื่อให้ได้รับความสะดวก

3.1.3 การทุจริตในการรายงาน

การปรับปรุงแก้ไขรายงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางการเงิน เช่น งบการเงิน บันทึกการเงิน หรือ รายงานที่ไม่ใช่ทางการเงิน เพื่อปิดบังการขักขอกทรัพย์หรือการกระทำที่ไม่เหมาะสม หรือเพื่อหาประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งส่งผลให้งบการเงิน บันทึกการเงิน หรือรายงานต่างๆ ของบริษัท ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง

ดังนั้น คำนิยามของ “การทุจริต” ในคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตฉบับนี้ ครอบคลุมถึงการ ขักขอกทรัพย์สิน การทุจริตในการรายงาน ตลอดจน การคอร์รัปชัน

3.2 การกระทำที่ถูกจัดว่าเป็นการทุจริต

จากคำนิยามดังที่กล่าวมาข้างต้น ตัวอย่างของการกระทำได้ดังต่อไปนี้จัดเป็นการทุจริต

- การปฏิบัติงานอย่างไม่ซื่อสัตย์หรือมีความตั้งใจที่จะทุจริต
- การใช้ทรัพย์สินของบริษัทผิดวัตถุประสงค์เพื่อสร้างประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น
- การขักขอกหรือลักขโมยทรัพย์สินของบริษัท
- การบิดเบือนหรือปิดบังข้อมูลโดยเจตนา
- การรายงานข้อมูลทางการเงินหรือธุรกรรมทางการเงินอย่างไม่ถูกต้อง โดยเจตนา
- การเปิดเผยข้อมูลที่ถูกกำหนดให้เป็นความลับหรือความลับทางการค้าของบริษัทให้แก่บุคคลภายนอก
- การนำข้อมูลภายในบริษัทซึ่งยังไม่ได้เปิดเผยแก่สาธารณชนไปใช้หาผลประโยชน์
- การแสวงหา เรียกร้องหรือรับของที่มีมูลค่าจากผู้ที่เกี่ยวข้องทางธุรกิจ
- การเสนอสิ่งที่มีมูลค่าให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐ หรือหน่วยงานเอกชนเพื่อให้ดำเนินการในทางที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

ทั้งนี้การกระทำข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างของการกระทำทุจริตเท่านั้น หากบุคลากรของ เด็มโก้ มีความสงสัยว่ากิจกรรมบางอย่างเป็นการทุจริตหรือไม่ ท่านสามารถขอคำแนะนำได้ (ตามลำดับ) จากหน่วยงานดังต่อไปนี้

- หัวหน้างาน โดยตรงของท่าน
- ฝ่ายทรัพยากรบุคคล
- หน่วยงานตรวจสอบภายใน
- คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ

4. หน้าที่และความรับผิดชอบ

บุคลากรทุกระดับของ เด็มโก้ ต้องปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและคุณธรรมของบริษัทอย่างเคร่งครัดตลอดจน ให้การสนับสนุน นโยบายการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน รวมถึง คู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ คู่มือฉบับนี้ อาจกำหนดความรับผิดชอบเพิ่มเติมให้แก่ผู้มีอำนาจหรือผู้บริหารบางหน่วยงาน เช่น คณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ ผู้บริหารระดับสูง ฝ่ายตรวจสอบภายใน หรือฝ่ายทรัพยากรบุคคล เป็นต้น เพื่อร่วมกันบริหารความเสี่ยง ด้านการทุจริต โดยหน้าที่ความรับผิดชอบเพิ่มเติมดังกล่าวจะถูกระบุไว้ในภาคผนวก ก ของคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการ ทุจริตฉบับนี้

เด็มโก้ ถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับ ตั้งแต่บุคลากรทั่วไปจนถึงระดับคณะกรรมการบริษัท ที่จะต้องทำความเข้าใจ และปฏิบัติตามนโยบายการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน และคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตฉบับนี้ โดยไม่มีข้อยกเว้น ทั้งนี้ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามนโยบายและคู่มือดังกล่าวอาจนำมาซึ่งการลงโทษทางวินัยได้

5. มาตรการป้องกันการทุจริต (Fraud Prevention)

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วย เด็มโก้ ลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมิน ความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อลด ความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจน การสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรของ เด็มโก้ เป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยป้องกัน การเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ มาตรการป้องกันการทุจริต ภายใต้อคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตฉบับนี้ ประกอบไปด้วย 5 กิจกรรมหลัก ดังต่อไปนี้

5.1 การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต

หลักการและเหตุผล

1. การป้องกันและต่อต้านการทุจริตของแต่ละบริษัท มีความเสี่ยงต่างกัน บริษัทที่ทำธุรกิจให้บริการ ด้านโครงสร้างพื้นฐานต่อภาครัฐจะมีความเสี่ยงในการทุจริตแตกต่างจากบริษัทที่ให้บริการต่อภาคเอกชน
2. การประเมินความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง การเข้าใจบรรยากาศสภาพแวดล้อมการทำงานของบริษัท บุคลากรหรือหน่วยงานที่บริษัทดำเนินกิจการด้วย ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงการ เข้าใจแผนงานการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และการควบคุมภายในที่บริษัทดำเนินการอยู่และ ผลกระทบที่เกิดขึ้น
3. การประเมินความเสี่ยงการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ควรทำควบคู่

ไปกับการประเมินความเสี่ยงด้านอื่นๆ เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของบริษัทให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทุกหน่วยงานในเด็มโก้ดำเนินการเชิงรุกเพื่อระบุ ประเมิน และทบทวนความเสี่ยงด้านการทุจริตขององค์กร รวมทั้ง สร้างความตระหนักถึงความเสี่ยงด้านการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น และผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้มั่นใจว่าความเสี่ยงด้านการทุจริตได้ถูกระบุ และจัดการอย่างทันที่อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารของทุกหน่วยงานต้องให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลความเสี่ยงด้านการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในหน่วยงานของตน

การประเมินความเสี่ยงด้านคอร์รัปชัน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทุกหน่วยงานในเด็มโก้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานรัฐ ได้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การไฟฟ้านครหลวง รวมถึงหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ที่เด็มโก้ อาจต้องเข้าร่วมประมูลงานและหรือรับสัมปทาน ตามการแสดงความประสงค์ในการจัดซื้อจัดจ้าง การเข้าทำเอกสารสัญญาตามการประกาศจัดซื้อจัดจ้าง การเข้าร่วมประมูลงานเพื่อให้ได้รับคัดเลือกเป็นผู้ชนะการประมูล การดำเนินงานกับการเบิกจ่ายเงินตามงวดงานหรือสิ้นสุดสัญญา ทั้งนี้ รวมถึงการขอเพิ่ม ลด งานที่ไม่ระบุไว้ในสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง ทั้งนี้เพราะทุกขั้นตอนของการจัดซื้อจัดจ้างตั้งแต่การกำหนดคุณลักษณะ (Specification) การคำนวณราคากลาง การประมูลงานหรือ ประกวดราคา การลงนามในสัญญา การบริหารสัญญา การตรวจรับงาน การเบิกจ่ายเงิน ล้วนแล้วแต่มีความเสี่ยงที่สามารถก่อให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันได้

ดังนั้นเพื่อการป้องกันการเข้าไปเป็นผู้สมรู้ร่วมคิด การทุจริตคอร์รัปชันของกรรมการผู้บริหารและพนักงานของเด็มโก้ จึงได้กำหนดการประเมินความเสี่ยงในการเกิดคอร์รัปชันและการบริหารความเสี่ยง โดยการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: การเตรียมการเพื่อกำหนดเกณฑ์การวัดความเสี่ยงในด้านผลกระทบ (Impact) และโอกาสที่จะเกิด (Likelihood of Occurrence) รวมทั้งกำหนดระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite)

ขั้นตอนที่ 2: การระบุความเสี่ยงด้านการทุจริต สาเหตุหลักของความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยง ตลอดจน การวิเคราะห์ความรุนแรงและ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงก่อนคำนึงถึงมาตรการควบคุมภายในที่มีอยู่

ขั้นตอนที่ 3: การประเมินระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่ในปัจจุบัน การวิเคราะห์ความรุนแรงและ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงหลังจากมีมาตรการควบคุมภายในปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ 4 : การจัดทำมาตรการเพื่อลดความเสี่ยงลงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ หากมาตรการควบคุมภายใน ที่ดำเนินงานอยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อการป้องกันความเสี่ยงด้านการทุจริต

ดังนั้น ผู้บริหารจึงกำหนดให้หน่วยงานตรวจสอบภายในเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารสำหรับการประเมินความเสี่ยง ด้านการทุจริต รวมทั้ง เป็นผู้รวบรวมผลการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เพื่อจัดทำเอกสารความเสี่ยง ด้านการทุจริตขององค์กร ซึ่งครอบคลุมถึงแผนภาพความเสี่ยงด้านการทุจริต (Fraud Risk Profile) และทะเบียนความเสี่ยงด้านการทุจริต (Fraud Risk Register) ตลอดจนทำหน้าที่ติดตามการดำเนินงานตามแผนจัดการความเสี่ยง เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ผู้บริหาร และ คณะกรรมการหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตาม หน่วยงานหรือคณะทำงานดังกล่าวมีหน้าที่เพียงการให้คำปรึกษาและรวบรวมข้อมูลความเสี่ยงเท่านั้น การ ระบุและประเมินความเสี่ยง รวมทั้งการจัดทำมาตรการเพื่อลดหรือจัดการความเสี่ยง ถือเป็นหน้าที่โดยตรง ของผู้บริหารในแต่ละหน่วยงานขององค์กร นอกจากนี้หน่วยงานตรวจสอบภายในมีหน้าที่ประเมินความเพียงพอ และความมีประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายในที่ระบุขึ้นระหว่างการประเมินความเสี่ยง ซึ่งหากการควบคุมภายในที่หน่วยงานเจ้าของความเสี่ยงระบุขึ้นยังไม่เพียงพอหรือไม่มีประสิทธิผล หน่วยงานตรวจสอบภายในสามารถให้ความเห็นและให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหาร เพื่อจัดทำมาตรการควบคุมภายในเพิ่มเติม เพื่อลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

ทั้งนี้ เด็มโก้ควรประเมินและทบทวนความเสี่ยงด้านการทุจริตเป็นประจำทุกปี เพื่อระบุความเสี่ยงเพิ่มขึ้นหรือการเปลี่ยนแปลงของระดับความเสี่ยงที่มีอยู่ในแต่ละปี ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่างๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงกระบวนการปฏิบัติงาน การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ การเปลี่ยนหน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากรในบริษัท หรือวิธีการทำทุจริตแบบใหม่ๆ เป็นต้น ทั้งนี้ หากบริษัทเริ่มจัดทำ การประเมินความเสี่ยงขององค์กร (Enterprise Risk Assessment) ผู้บริหารสามารถพิจารณาดำเนินการประเมินความเสี่ยง ด้านการทุจริตพร้อมกับการประเมินความเสี่ยงขององค์กรได้

5.2 นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน

เด็มโก้จัดให้มีนโยบาย คู่มือปฏิบัติงาน และมาตรการเพื่อต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน เช่น นโยบายต่อต้านการทุจริต และคอร์รัปชัน คู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี และจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ แนวทางปฏิบัติในการสนับสนุนและช่วยเหลือทางการเมือง แนวทางปฏิบัติในการบริจาคเพื่อการกุศลและการให้เงิน สนับสนุน และแนวทางปฏิบัติในการรับหรือให้ ของขวัญของกำนัล และการเลี้ยงรับรอง เป็นต้น เพื่อให้บุคลากรของ เด็มโก้เข้าใจหลักการด้านจริยธรรมและแนวทางการปฏิบัติงานที่ดีของบริษัท รวมทั้ง เพื่อสร้างความตระหนัก จิตสำนึก และค่านิยมในการต่อต้านการ

ทุจริตให้แก่บุคลากรของเด็มโก้ ทั้งนี้ นโยบาย คู่มือปฏิบัติงาน และมาตรการที่เกี่ยวข้องต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท นอกจากนี้ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กรและหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องทบทวนและปรับปรุงนโยบาย และคู่มือที่เกี่ยวข้องเป็นประจำอย่างน้อยทุก 2 ปี เพื่อให้มั่นใจว่าความเสี่ยงด้านการทุจริตได้ถูกจัดการและการเปลี่ยนแปลงทางการดำเนินงานและทางกฎหมายได้รับการครอบคลุมในนโยบายอย่างเหมาะสม

ทั้งนี้บริษัทต้องสื่อสารและกำหนดขั้นตอนการสื่อสารนโยบาย คู่มือปฏิบัติงาน และมาตรการที่เกี่ยวข้องแก่บุคลากรของเด็มโก้ รวมทั้งสื่อสารนโยบายและมาตรการให้บุคคลภายนอก (ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางธุรกิจและสาธารณชน) รับทราบ โดย บุคลากรของเด็มโก้ในทุกระดับ มีหน้าที่ศึกษา และทำความเข้าใจเนื้อหา รวมถึงปฏิบัติตามนโยบาย คู่มือปฏิบัติงาน และมาตรการดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

5.3 การสื่อสารและการจัดอบรม

การสื่อสารและการจัดอบรมถือเป็นสิ่งที่จำเป็นในมาตรการป้องกันการทุจริต เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามนโยบายและคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต และคอร์รัปชัน ตลอดจน มาตรการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชันต่างๆ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหาร ความเสี่ยงด้านการทุจริตขององค์กร รวมทั้ง ให้บุคลากรของเด็มโก้สามารถเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยป้องกัน และตรวจพบการทุจริตในองค์กรได้ ตลอดจนการสื่อสารแก่ผู้เกี่ยวข้องทางธุรกิจ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ในการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชันและความโปร่งใสในการดำเนินงานของเด็มโก้

ดังนั้น ฝ่ายทรัพยากรบุคคลต้องจัดทำแผนการสื่อสารนโยบายและมาตรการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชันประจำปีอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ให้แก่บุคลากรของเด็มโก้และผู้เกี่ยวข้องทางธุรกิจ ตลอดจน กำหนดช่องทางการสื่อสาร เช่น จดหมายข่าวภายในบริษัท (Newsletters) แผ่นป้ายโฆษณา (Poster) แผ่นพับ (Brochure) การจัดอบรม (Training)

หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เป็นต้น ให้เหมาะสมแก่ผู้รับสาร ทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยแผนงาน และช่องทางการสื่อสารดังกล่าวต้องได้รับการทบทวนและอนุมัติโดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้เพื่อให้มั่นใจในประสิทธิภาพของการสื่อสาร แผนงานและช่องทางการสื่อสารที่กำหนดขึ้นควรได้รับการสอบทานและประเมินระบบการควบคุมภายใน โดยหน่วยงานตรวจสอบภายใน เพื่อให้มั่นใจว่ากิจกรรมที่จัดขึ้น นั้นเพียงพอและสามารถสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรของเด็มโก้ รวมถึงผู้เกี่ยวข้องทางธุรกิจทั้งหมด

แผนการสื่อสารต้องครอบคลุมถึงการจัดอบรมเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน ในการปฐมนิเทศให้แก่พนักงานใหม่ ตลอดจน การจัดอบรมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีให้แก่บุคลากรของเด็มโก้ทั้งหมด ทั้งนี้ เนื้อหาการอบรมควรประกอบไปด้วยมาตรการต่อต้านการทุจริตและ

คอร์รัปชัน ความคาดหวังของเด็มโก้ ต่อการดำเนินงานตามมาตรการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน และ บทลงโทษหากบุคลากรของเด็มโก้ไม่ปฏิบัติตามมาตรการนี้เพื่อให้บุคลากรของเด็มโก้มีความเข้าใจและมี ทักษะในการปฏิบัติตามนโยบายต่อต้านการทุจริต และคอร์รัปชัน รวมถึง คู่มือการบริหารความเสี่ยงด้าน การทุจริตฉบับนี้ได้

5.4 การสอบทานประวัติของบุคลากรและผู้มีส่วนได้เสียทางธุรกิจ

การสอบทานประวัติของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทางธุรกิจถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การป้องกันการทุจริต มีประสิทธิภาพ โดยเด็มโก้มอบหมายให้ฝ่ายทรัพยากรบุคคลหรือผู้ที่ได้รับการมอบหมายจากบริษัททำ หน้าที่สอบทานประวัติของบุคลากรก่อนการจ้างงาน หรือการเลื่อนตำแหน่ง และฝ่ายจัดซื้อหรือผู้ที่ได้รับ การมอบหมายจากบริษัททำหน้าที่สอบทานประวัติของผู้เกี่ยวข้องทางธุรกิจก่อนการเริ่มสัญญาหรือ ธุรกรรมระหว่างกัน ทั้งนี้ การสอบทานสามารถทำได้ตามความเหมาะสมภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ ได้รับการยินยอมจากบุคลากรหรือผู้เกี่ยวข้องทางธุรกิจ ดังต่อไปนี้

- การสอบทานประวัติของบุคลากรก่อนการจ้างงาน เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติ ความเหมาะสม และ ประสบการณ์ ของผู้สมัครงาน
- การสอบทานประวัติของบุคลากรก่อนจะมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งสำคัญภายในบริษัท เช่น คณะกรรมการบริษัท ผู้บริหารงานระดับสูง บุคลากรในหน่วยงานการเงิน เป็นต้น เพื่อตรวจสอบ คุณสมบัติ ประสบการณ์ความน่าเชื่อถือทางการเงิน บุคคลอ้างอิง หรือความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจ เกิดขึ้นจากการดำรงตำแหน่งใหม่
- การสอบทานประวัติของผู้เกี่ยวข้องทางธุรกิจโดยเฉพาะผู้ขาย ผู้รับเหมา และผู้ให้บริการแก่บริษัท เพื่อให้ สามารถตรวจสอบความน่าเชื่อถือ สถานะทางการเงิน ชื่อเสียง และคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับ สินค้าหรือบริการของผู้มี ส่วนได้เสียทางธุรกิจ

นอกจากนี้คณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร และบุคลากรที่ดำรงในตำแหน่งที่สำคัญตามที่กำหนดโดยฝ่าย ทรัพยากรบุคคล ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทางธุรกิจ ต้องรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นต่อ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใน “แบบรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์” (ภาคผนวก ข) เป็นประจำทุกปีและในระหว่างปีหากมี ความเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่อาจทำให้เกิดความขัดแย้ง ทางผลประโยชน์ได้ ทั้งนี้ เด็มโก้ห้ามไม่ให้บุคลากรที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์มีส่วนเกี่ยวข้องกับ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และจะลงโทษบุคลากรที่ไม่รายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์อย่างทันทีทันใด

5.5 การควบคุมภายใน

การควบคุมภายในเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่ถูกกำหนดร่วมกัน โดยคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร ตลอดจน บุคลากร ขององค์กรทุกระดับชั้น เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าวิธีการหรือการปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้จะช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น การควบคุมภายในถือเป็นเครื่องมือเบื้องต้นของ เด็มโก้ ในการป้องกัน การทุจริตในกระบวนการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงาน ทั้งนี้ ผู้บริหารในแต่ละหน่วยงานต้องออกแบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมสำหรับกระบวนการที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน เพื่อจัดการและลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ที่ร่วมกันระบุในการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ตลอดจน สื่อสาร ทำความเข้าใจและควบคุมติดตามการดำเนินงานของบุคลากรในหน่วยงานให้ปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดขึ้น

ทั้งนี้ ทุกหน่วยงานต้องจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับทุกกระบวนการ เพื่อให้ผู้บริหารของหน่วยงานสอบทานและอนุมัติให้มีผลบังคับใช้ โดยคำนึงถึงการแบ่งแยกหน้าที่อย่างชัดเจนในการกำหนดหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงานตามขั้นตอนหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความโปร่งใส เป็นอิสระ และสามารถช่วยป้องกันหรือตรวจพบความเสี่ยงด้านการทุจริตได้ รวมทั้ง จัดเก็บเอกสารดังกล่าวไว้ในช่องทางที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงได้ และสื่อสารให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องรับทราบ

นอกจากนี้ผู้บริหารในแต่ละหน่วยงานควรทบทวนขั้นตอนปฏิบัติงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานเป็นประจำ อย่างน้อยทุก 2 ปี หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่กระทบต่อการปฏิบัติงานอย่างเป็นสาระสำคัญ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าขั้นตอน การปฏิบัติงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานนั้นสอดคล้องกับหลักการควบคุมภายในที่ดีและการปฏิบัติงานในปัจจุบัน

ทั้งนี้ ผู้บริหารของ เด็มโก้ มอบหมายหน้าที่ให้หน่วยงานตรวจสอบภายในเป็นผู้ประเมินความเสี่ยงพอ ความเหมาะสม ตลอดจนความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการควบคุมภายในขององค์กร พร้อมให้ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเพื่อปรับปรุง/พัฒนาการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสามารถป้องกันและตรวจพบความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น โดยเฉพาะความเสี่ยงด้านการทุจริต โดยหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องหารือผลการตรวจสอบกับผู้บริหาร หน่วยงานรับตรวจ เพื่อทำความเข้าใจและจัดหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการควบคุมภายในที่เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง รวมทั้ง รายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำทุกไตรมาส ทั้งนี้ ผู้บริหาร แต่ละหน่วยงานมีหน้าที่รับผิดชอบในการนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและพัฒนาจากแนวทางที่หน่วยงานตรวจสอบภายในเสนอแนะ

อนึ่ง เมื่อ เด็มโก้ เริ่มดำเนินการตามมาตรการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน หน่วยงานตรวจสอบภายในมีหน้าที่ประเมิน การออกแบบและควมมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในสำหรับมาตรการดังกล่าว และรายงานผล การตรวจสอบต่อคณะกรรมการตรวจสอบ

6. มาตรการตรวจพบการทุจริต (Fraud Detection)

มาตรการป้องกันการทุจริตที่ดีสามารถช่วยลดโอกาสที่จะเกิดการทุจริตได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม บริษัทจำเป็นต้องจัดทำมาตรการตรวจพบการทุจริต เพื่อช่วยตรวจพบและรายงานการกระทำที่อาจเป็นการทุจริตอย่างทันที่ ทั้งนี้ กลไกการแจ้งเหตุหรือเบาะแส และการรายงานการทุจริตเป็นกิจกรรมหลักที่สามารถช่วยให้ เด็มโก้ตรวจพบการทุจริต นอกจากนี้ เพื่อให้มั่นใจว่ามาตรการตรวจพบการทุจริตมีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หน่วยงานตรวจสอบภายในต้องสอบทานการออกแบบและการควบคุมภายในของมาตรการดังกล่าวเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้ มาตรการตรวจพบการทุจริตประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก ดังนี้

6.1 กลไกการแจ้งเหตุหรือเบาะแส

ผู้บริหารกำหนดให้มีช่องทางที่น่าเชื่อถือและเป็นอิสระสำหรับการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริต รวมถึงเปิดโอกาสให้ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรของ เด็มโก้ หรือบุคคลภายนอกสามารถแจ้งเบาะแสได้โดยไม่ต้องเปิดเผยตัวตนตลอดจน จัดให้มีกระบวนการป้องกันผู้แจ้งเบาะแส เพื่อคุ้มครองผู้แจ้งไม่ให้ถูกทำร้ายหรือข่มขู่ในภายหลัง ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ บุคลากรของ เด็มโก้ มีความมั่นใจและรู้สึกปลอดภัยในการแจ้งเหตุหรือเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริต

ดังนั้น บุคลากรของ เด็มโก้ จึงมีหน้าที่แจ้งเหตุหรือเบาะแสของการทุจริตผ่านช่องทางที่บริษัทกำหนดไว้ โดย เด็มโก้ จะลงโทษบุคลากรของ เด็มโก้ ที่ทราบหรือมีข้อมูลของเหตุการณ์ที่อาจเป็นการทุจริต แต่ไม่ได้แจ้งให้บุคคลที่รับผิดชอบ รับทราบ ซึ่ง เด็มโก้ มีมาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเหตุหรือเบาะแสตามความจริงอย่างสุจริต อย่างไรก็ตาม เด็มโก้ จะลงโทษ ผู้ที่จงใจแจ้งเหตุหรือเบาะแสที่ไม่เป็นความจริง

ในปัจจุบัน เด็มโก้กำหนดช่องทางการแจ้งเหตุหรือเบาะแสผ่าน 2 ช่องทางหลัก เพื่อให้บุคลากรของเด็มโก้ และบุคคลภายนอกแจ้งเหตุหรือเบาะแสดต่อคณะกรรมการบริษัท ดังนี้

1) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email) ที่

1. นายวิทยา คชรักษ์	Email : Vitaya@demco.co.th	หรือ
2. นายสงวน ตั้งชะหิรัญ	Email : sanguan@demco.co.th	หรือ
3. นายปริญทร์ พลนิवास	Email : Prin@demco.co.th	หรือ
4. นายปัญญา เกษมทรัพย์	Email : Punn@demco.co.th	หรือ
5. นายเสริมศักดิ์ จารุมนัส	Email : sermsak@demco.co.th	หรือ
6. นายนริศ ศรีนวล	Email : naris@demco.co.th	หรือ
7. เลขานุการบริษัทฯ	Email : paitoongcc@demco.co.th	หรือ
8. เลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ	Email : wonruedee@demco.co.th	

2) จดหมายทางไปรษณีย์ ตามที่อยู่ด้านล่าง

สำนักงานตรวจสอบ
บริษัท เด็มโก้ จำกัด (มหาชน)
59 ม.1 ตำบลสวนพริกไทย
อำเภอเมืองปทุมธานี
จังหวัดปทุมธานี 12000

ทั้งนี้ เงื่อนไขและขั้นตอนการพิจารณาเบาะแสและข้อร้องเรียนระบุอยู่ใน “คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี และจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ” และเว็บไซต์ของบริษัท ซึ่งบุคลากรของเด็มโก้และบุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงได้

อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารที่รับผิดชอบการแจ้งเหตุหรือเบาะแสดต้องทบทวนและปรับปรุงขั้นตอนการแจ้งเหตุหรือเบาะแสดให้เป็นปัจจุบัน ตลอดจนสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับการแจ้งเหตุหรือเบาะแสดให้บุคลากรของเด็มโก้และผู้เกี่ยวข้องทางธุรกิจทราบ

ในกรณีที่เด็มโก้มีช่องทางการแจ้งเหตุหรือเบาะแสเพิ่มเติม ผู้รับผิดชอบต้องจัดทำขั้นตอนการแจ้งเบาะแสและวิธีการ ปฏิบัติงานของผู้รับแจ้ง รวมทั้งมีการทบทวนและปรับปรุงขั้นตอนดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันเสมอ นอกจากนี้ผู้รับผิดชอบ ข้างต้นต้องกำหนดให้จัดฝึกอบรมแก่บุคลากรผู้ทำหน้าที่รับการแจ้งเหตุหรือเบาะแสเป็นประจำทุกปี โดยครอบคลุมถึงขั้นตอนการปฏิบัติงาน การเก็บรักษาความลับ แนวปฏิบัติด้านจริยธรรม และนโยบายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

6.2 การรายงานการทุจริต

เมื่อมีการแจ้งเหตุหรือเบาะแสดการทุจริต ผู้จัดการหน่วยงานตรวจสอบภายในเป็นผู้รวบรวมข้อมูลจากการแจ้งเบาะแส และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการทุจริต เช่น จำนวนการแจ้งเบาะแสดการทุจริต สรุปเหตุการณ์และสถานะของการดำเนินงานกรณีเกิดการทุจริตในองค์กร (สถานะการสอบสวน ข้อเสนอการตัดสินใจในการลงโทษ และข้อมูลทางสถิติของการทุจริตในองค์กร) สถานะการปฏิบัติงานตามมาตรการต่อต้านการทุจริต และคอร์รัปชัน)เป็นต้น เพื่อรายงานต่อคณะผู้บริหารเป็นประจำทุกเดือนและต่อคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำทุกไตรมาส ในกรณีที่เบาะแสที่ได้รับแจ้งมีความรุนแรงและจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างทันที่ ผู้จัดการหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องรายงานเหตุการณ์ทุจริตดังกล่าวต่อคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในทันที

ทั้งนี้ข้อมูลในรายงานจะต้องถูกเก็บเป็นความลับ โดยผู้จัดการหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องรายงานตรงต่อผู้มีอำนาจตามที่ได้กำหนดไว้เท่านั้น ห้ามมิให้แบ่งปันข้อมูลไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตามแก่หน่วยงานหรือบุคคล ที่ไม่เกี่ยวข้อง

7. มาตรการตอบสนองต่อการทุจริตที่เกิดขึ้น (Fraud Response)

เด็มโก้จัดทำมาตรการตอบสนองต่อการทุจริต เพื่อแก้ไขและเยียวยาผลกระทบจากการเกิดทุจริต รวมทั้งหาวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตในประเภทเดียวกันเกิดขึ้นอีก โดยมาตรการตอบสนองต่อการทุจริตประกอบด้วย การสอบสวนภายในการลงโทษและการเยียวยา และการเปิดเผยข้อมูล

7.1 การสอบสวน

เมื่อเกิดเหตุทุจริต เด็มโก้มอบหมายให้ผู้จัดการหน่วยงานตรวจสอบภายในเป็นผู้พิจารณาข้อมูลเบาะแสและเสนอขออนุมัติต่อประธานกรรมการหรือประธานกรรมการบริหารเพื่อตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่าเบาะแสที่ได้มาเพียงพอและมีมูล ทั้งนี้ คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง จะประกอบไปด้วยตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆอย่างน้อย 3 คน และผู้บังคับบัญชาตามสายงานของผู้ถูกกล่าวหา อาจ

ได้รับเชิญให้เข้าร่วมในการสอบสวนด้วยแล้วแต่กรณี และดำเนินการสอบสวนตาม “คู่มือขั้นตอนการดำเนินโทษทางวินัย” อย่างไรก็ตาม หากเด็มโก้ มีทรัพยากรไม่เพียงพอหรือเห็นสมควรให้จัดหาผู้เชี่ยวชาญมาดำเนินการสอบสวนแทนบุคลากรของหน่วยงาน บริษัทอาจพิจารณาให้ว่าจ้างบุคคลภายนอกที่มีคุณสมบัติเหมาะสมได้ โดยดำเนินงานจัดจ้างตามขั้นตอนของฝ่ายจัดซื้อ

ในกระบวนการสอบสวนนั้น คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงต้องดำเนินการด้วยความยุติธรรมและไม่เปิดเผยข้อมูลแก่ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงรายงานความคืบหน้าหรือผลการสอบสวนให้แก่ผู้จัดการหน่วยงานตรวจสอบภายในรับทราบอย่างสม่ำเสมอทุกเดือน เพื่อใช้ในการรายงานต่อคณะผู้บริหาร และในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงพบ อุปสรรคในการดำเนินการที่อาจส่งผลกระทบต่อบริษัท คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงต้องรายงานต่อผู้จัดการ หน่วยงานตรวจสอบใน เพื่อรายงานเรื่องดังกล่าวแก่คณะกรรมการบริษัทหรือคณะกรรมการตรวจสอบสำหรับหาทางแก้ไขอย่างทันที่ทันที่ นอกจากนี้ คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงต้องบันทึกการสอบสวนใน “บันทึกการสอบสวน” และเก็บหลักฐานทั้งเชิงวัตถุและอิเล็กทรอนิกส์เป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี หรือจนกว่าสิ้นสุดอายุความทางกฎหมาย เพื่อให้มั่นใจว่า บริษัทมีหลักฐานเพียงพอหากต้องนำไปใช้ในชั้นศาล

นอกจากนี้ เด็มโก้ต้องจัดอบรมแก่บุคลากรที่สามารถดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงได้เป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรดังกล่าวเข้าใจขั้นตอนการสอบสวนโดยละเอียด และมีความรู้ความสามารถในการดำเนินการสอบสวนอย่างเหมาะสมและยุติธรรม

ทั้งนี้ บริษัทถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในการให้ความร่วมมือแก่คณะกรรมการสอบสวน ข้อเท็จจริงในการดำเนินการสอบสวน รวมถึงสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงในด้านข้อมูลและการปฏิบัติงาน

7.2 การลงโทษและการเยียวยา

บทลงโทษที่เข้มงวดและเด็ดขาดเป็นการแสดงจุดยืนของเด็มโก้ที่มีต่อการทุจริตให้ทั้งพนักงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในขณะที่ยุติธรรมและยุติธรรมจากการทุจริตเป็นสิ่งที่ยุติธรรมและยุติธรรมและดำเนินการอย่างทันที่ทันที่ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่และความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาด้านการทุจริต

7.2.1 การลงโทษ

เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นและพบว่ามีการทุจริตเกิดขึ้นจริง คณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่นำเสนอข้อเท็จจริงและหลักฐานแก่ผู้มีอำนาจ เพื่อพิจารณาบทลงโทษให้สอดคล้องกับนโยบายของบริษัท และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เด็มโก้กำหนดให้ฝ่ายทรัพยากรบุคคลเป็นผู้รับผิดชอบในการเสนอบทลงโทษต่อบริษัท โดยอ้างอิงตาม “คู่มือขั้นตอนการดำเนินโทษทางวินัย” สำหรับขั้นตอนการลงโทษและผู้มีอำนาจในการลงโทษ ซึ่งจะต้องบันทึกวิธีการพิจารณา บทลงโทษและข้อสรุปบทลงโทษใน “หนังสือลงโทษทางวินัย” โดยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษทั้งหมด ต้องคัดเก็บไว้คู่กับเอกสารสำคัญในขั้นตอนการสอบสวนเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี นอกจากนี้ในกรณีที่บทลงโทษก่อให้เกิดความความเสี่ยงด้านกฎหมายแก่บริษัท ตัวแทนคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงต้องปรึกษากับ ฝ่ายกฎหมายและผู้บริหารให้ชัดเจนก่อนดำเนินการ

7.2.2 การเยียวยา

เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้น ผู้บริหารต้องร่วมพิจารณาหามาตรการเยียวยาจากเหตุการณ์ทุจริตที่เกิดขึ้น เช่น การปรับปรุงหรือเพิ่มเติมนโยบายของบริษัท การปรับปรุงหรือเพิ่มเติมการควบคุมภายใน การเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงาน การฟ้องร้องดำเนินคดีทางอาญาและ/หรือทางแพ่ง การขยายผลการสืบสวน เพื่อตรวจสอบการทุจริตในส่วนอื่นๆ ที่อาจมีความเกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยมอบหมายหน้าที่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับมาตรการเยียวยาในแต่ละกรณี จัดทำแผนงานเยียวยา (Action Plan) พร้อมด้วยกรอบระยะเวลา ปฏิบัติงานเพื่อนำเสนอต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการ และดำเนินการตามแผนงานเยียวยา ที่ได้รับการอนุมัติ

อนึ่ง มาตรการเยียวยาต่างๆ ควรเป็นไปในทิศทางเดียวกันสำหรับข้อกล่าวหาที่คล้ายคลึงกัน และขั้นตอนปฏิบัติดังกล่าวต้องกำหนดมาตรการเยียวยาสำหรับข้อกล่าวหาต่างๆ อย่างชัดเจน

7.3 การเปิดเผยข้อมูล

บริษัทกำหนดให้ประธานกรรมการบริษัทหรือบุคลากรที่ได้รับมอบหมายจากประธานกรรมการบริษัท เป็นผู้เปิดเผยข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน่วยงานภายนอกที่มีหน้าที่กำกับดูแล (อาทิเช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นต้น) หรือต่อสาธารณะ อย่างไรก็ตาม บริษัทกำหนดให้การตัดสินใจเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในแต่ละหัวเรื่องขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของประธานกรรมการบริษัท

ทั้งนี้ บริษัทห้ามมิให้ผู้ที่ไม่มีหน้าที่หรือไม่ได้รับมอบหมายจากประธานคณะกรรมการบริษัทเปิดเผย ข้อมูลด้านทุจริต แก่บุคคลอื่นๆ ในบริษัท สื่อมวลชน หรือหน่วยงานใดๆ ก็ตาม นอกจากนี้ บริษัทจะ พิจารณาลงโทษผู้ฝ่าฝืนโดยไม่มี ข้อยกเว้น

8. เอกสารอ้างอิงและอำนาจรับผิดชอบการดำเนินการ

หลักการหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานในคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตฉบับนี้อาจอ้างอิงถึงเอกสาร ที่ เด็มโก้ ได้จัดทำไว้เรียบร้อยแล้ว โดยในกรณีดังกล่าวขั้นตอนการปฏิบัติงานและอำนาจรับผิดชอบให้เป็นไปตาม เอกสารอ้างอิงฉบับนั้นๆ เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานนั้นอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน หากบุคลากรของ เด็มโก้ มี ข้อสงสัยเกี่ยวกับการดำเนินงานตามคู่มือฉบับนี้สามารถขอคำแนะนำได้จากหน่วยงานตรวจสอบภายใน

9. การทบทวนและปรับปรุงคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต

คู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตฉบับนี้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการตรวจสอบ และ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร โดยจะมีการทบทวน และปรับปรุงคู่มือฉบับนี้เป็นประจำทุกๆ ปี หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญซึ่งกระทบต่อการบริหารความเสี่ยง ด้านการทุจริต ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่า คู่มือดังกล่าวสอดคล้องกับหลักปฏิบัติของ เด็มโก้ รวมทั้งเป็นไปตามข้อบังคับและกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ การปรับปรุงคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติจาก คณะกรรมการบริษัทและมีการสื่อสารคู่มือที่ได้รับการปรับปรุงดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกันทั้งบริษัท

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก - บทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต

บริษัทมอบหมายบทบาทหน้าที่เพิ่มเติมให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต โดยภาคผนวกนี้จะ

ช่วยระบุตัวอย่างแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากรในแต่ละระดับ

1. คณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัท มีหน้าที่ในการควบคุมและดูแลการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตในภาพรวม โดยมีหน้าที่หลักดังต่อไปนี้

- เป็นผู้ดำเนินการแสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน เพื่อแสดงจุดยืนให้แก่บุคลากรของ เด็มโก้ ผู้เกี่ยวข้องทางธุรกิจ และสาธารณชนรับทราบ
- สอบทาน ทบทวน และอนุมัตินโยบายหรือคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต การต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน หลักจริยธรรมของบริษัท ตลอดจน มาตรการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน
- กำหนดและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต รวมถึงกระบวนการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการต่อต้านการทุจริต อาทิเช่น การแจ้งเบาะแส การสอบสวน การประเมินความเสี่ยง ด้านการทุจริต เป็นต้น ให้แก่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ มีความรู้ความสามารถ และคุณสมบัติในการปฏิบัติหน้าที่
- กำกับดูแลการปฏิบัติตามนโยบายหรือมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต และการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชันติดตามการดำเนินงานให้มั่นใจว่าผู้บริหารมีทรัพยากรเพียงพอเพื่อบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต
- เป็นผู้ตัดสินใจในกระบวนการต่างๆ เมื่อเกิดเหตุการณ์ทุจริตขึ้น หรือเมื่อมีการรายงานขึ้นมาให้รับทราบ
- เปิดเผยข้อมูลแก่ผู้สอบบัญชีให้ทราบถึงบทบาทของคณะกรรมการบริษัทที่มีต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต
- ปฏิบัติตามนโยบายหรือมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตและการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน

2. คณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ในการประเมินความเพียงพอและความเหมาะสมของนโยบายบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตและระบบที่ใช้ในการจัดการความเสี่ยง โดยมีหน้าที่หลักในการบริหารความเสี่ยงองค์กรดังต่อไปนี้

- ควบคุมกำกับดูแลภาพรวมของการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตภายในบริษัท และพิจารณาแนวทางหรือกิจกรรมที่ฝ่ายตรวจสอบภายในนำเสนอเพื่ออนุมัติให้ดำเนินการต่อไป
- ทบทวนแผนการตรวจสอบภายในของฝ่ายตรวจสอบภายในเพื่อให้ครอบคลุมถึงการสอบทานการควบคุมภายในของมาตรการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน ตลอดจน ความเสี่ยงจากการทำทุจริตในกระบวนการดำเนินงานอื่นๆ
- รับรายงานเกี่ยวกับการทุจริต อาทิเช่น การรายงานตามรอบระยะเวลาทั่วไปเพื่อให้ข้อมูลรายละเอียดของ การบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต รายงานเรื่องการทุจริตตามรอบระยะเวลาทั่วไป รายงานด่วนเรื่องการทุจริต ร้ายแรง รายงานผลการสอบสวนและบทลงโทษ เป็นต้น
- กำกับดูแลให้มั่นใจว่ากระบวนการรับแจ้งเบาะแส และการสอบสวนมีความเป็นอิสระและเหมาะสม ไม่ว่าในกรณีใดๆ ก็ตาม โดยเฉพาะเมื่อผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งผู้บริหาร
- ปกป้องหรือกักผู้สอบบัญชีในกรณีที่บริษัทประสบเหตุการณ์ทุจริตที่มีนัยสำคัญ

3. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเป็นคณะกรรมการในระดับผู้บริหาร ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงในเต็มโก้ในภาพรวม ทั้งนี้ หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตมีดังนี้

- ทบทวนนโยบาย แนวทางและขอบเขตการบริหารความเสี่ยงให้ครอบคลุมถึงเรื่องการทุจริต
- จัดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตอย่างน้อยปีละครั้ง โดยกำหนดให้บุคลากรที่มีประสบการณ์ มีความรู้ความสามารถ และคุณสมบัติ เป็นผู้ดำเนินการ
- รายงานผลการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต รวมทั้ง รายงานการทุจริตต่างๆ ต่อคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการตรวจสอบ

4. คณะผู้บริหาร

คณะผู้บริหารของเต็มโก้มีหน้าที่ในการออกแบบและจัดทำแผน ขั้นตอน และการควบคุมภายในสำหรับการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต เพื่อป้องกัน ตรวจพบ และตอบสนองต่อความเสี่ยงด้านการทุจริตขององค์กร ทั้งนี้ หน้าที่ของคณะผู้บริหารของเต็มโก้ มีดังนี้

- สนับสนุนและสร้างค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชันทั่วทั้งบริษัท
- จัดให้มีขั้นตอน/คู่มือการปฏิบัติงาน และการควบคุมภายในในกระบวนการที่รับผิดชอบอย่าง

เหมาะสม และเพียงพอต่อการป้องกันการทุจริต

- มอบหมายหน้าที่การกำกับดูแลกรอบ/นโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตให้แก่บุคลากร/คณะทำงาน ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ รวมทั้ง จัดสรรให้บุคลากรเหล่านั้นมีเวลาเพียงพอ เพื่อดำเนินงานตามที่ ได้รับมอบหมาย
- ช่วยป้องกันและตรวจสอบการกระทำที่ต้องสงสัยว่าเป็นการทุจริตจัดให้มีการกระบวนการสอบประวัติของคู่ค้าเพื่อตรวจสอบประวัติ ความน่าเชื่อถือทางการเงิน เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้

5. ฝ่ายตรวจสอบภายใน

ฝ่ายตรวจสอบภายในเป็นหน่วยงานอิสระและเป็นกลาง ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตรวจสอบ ประเมินสถานะของความเสี่ยง และการควบคุมภายในของมาตรการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน โดยมีหน้าที่หลัก ดังต่อไปนี้

- สอบทานนโยบาย ขั้นตอนและกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงจากทุจริตเพื่อให้มั่นใจว่ามีการดำเนินการตามที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ
- ประเมินการควบคุมภายในของแต่ละกระบวนการให้ครอบคลุมถึงเรื่องความเสี่ยงจากการทุจริต และเมื่อตรวจพบความผิดปกติจะต้องสันนิษฐานว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดจากการทุจริตหรือไม่
- ให้การสนับสนุนแก่คณะกรรมการสอบสวน โดยการให้คำแนะนำ และแบ่งปันข้อมูล

6. ฝ่ายทรัพยากรบุคคล

หน้าที่ของฝ่ายทรัพยากรบุคคลในการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต มีดังนี้

- จัดทำแนวทางและช่องทางในการสื่อสารเพื่อปลูกจิตสำนึกแก่บุคลากรของ เด็มโก้ เรื่องจริยธรรม การบริหาร ความเสี่ยงด้านการทุจริต และการต่อต้านการทุจริต รวมถึงจัดให้มีการอบรมเพิ่มความรู้ความสามารถ แก่บุคลากร เพื่อให้มีศักยภาพเพียงพอ ในการป้องกันการทุจริตในการปฏิบัติงาน
- ตรวจสอบประวัติหรือความน่าเชื่อถือด้านคุณวุฒิและความสามารถ รวมถึงประวัติการทำงานของบุคลากร ในตำแหน่งงานสำคัญ ก่อนการเซ็นสัญญาจ้างงานเพื่อให้มั่นใจว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีประเด็นเรื่องความซื่อสัตย์ใน การปฏิบัติงาน
- กำหนดให้สัญญาจ้างงานมีเงื่อนไขและข้อบังคับเกี่ยวกับการทุจริตเป็นส่วนหนึ่งด้วย
- กำหนดให้เรื่องการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตเป็นหนึ่งในดัชนีชี้วัดเพื่อประเมินการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
- กำหนดให้เรื่องจริยธรรมและการต่อต้านการทุจริตเป็นหนึ่งในดัชนีชี้วัดเพื่อประเมินการปฏิบัติงาน

ของบุคลากร

- กำหนดให้มีการสัมภาษณ์เมื่อบุคลากรลาออก โดยการสัมภาษณ์ครอบคลุมถึงความกังวลเกี่ยวกับการทำทุจริตใน บริษัทที่บุคลากรดังกล่าวมีความกังวล หรือประสพระหว่างการปฏิบัติงาน

7. บุคลากรของเด็มโก้

บุคลากรทุกคนของเด็มโก้มีหน้าที่รายงานเหตุการณ์ทุจริตหรืออาจเป็นการทุจริตแก่ผู้ที่มีอำนาจทราบ ทั้งนี้ หน้าที่ของบุคลากรของเด็มโก้ในรายละเอียด มีดังนี้

- ศึกษา นโยบายหรือคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต หลักจริยธรรมของบริษัท การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน การให้เงินบริจาคเพื่อการกุศล การให้เงินสนับสนุน และการให้ของขวัญ ค่าบริการต้อนรับและค่าใช้จ่ายอื่นๆ
- สื่อสารนโยบายหรือคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต หลักจริยธรรมของบริษัท การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน การให้เงินบริจาคเพื่อการกุศล การให้เงินสนับสนุน และการให้ของขวัญ ค่าบริการต้อนรับและค่าใช้จ่ายอื่นๆ แก่ผู้เกี่ยวข้องทางธุรกิจอย่างชัดเจน
- ทำความเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ตามถูกกำหนดไว้
- รายงานความผิดปกติ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม หรือเหตุการณ์ต้องสงสัยว่าเป็นการทุจริตไปยังช่องทางแจ้งเบาะแสที่บริษัทกำหนด
- ให้ความร่วมมือโดยการให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการสอบสวน หรือเมื่อได้รับการร้องขอให้ช่วยเหลือในกระบวนการสอบสวน
- ระมัดระวังปัจจัยเสี่ยงต่างๆ และนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงแก่ผู้อำนวยการฝ่ายอย่างทันท่วงที

ภาคผนวก ข – แบบรายงานการเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์

เรียน ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการ

ข้าพเจ้า ชื่อ ตำแหน่ง

สังกัด ขอรายงานการเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์สำหรับกรณีดังนี้

(โปรดทำเครื่องหมาย X ในช่อง)

รายงานครั้งแรก

รายงานประจำปี

รายงานในระหว่างปี

ข้าพเจ้าขอเปิดเผยว่า ข้าพเจ้า

ไม่มี รายการที่อาจเป็นผลประโยชน์ที่ขัดกันกับผลประโยชน์ของกลุ่มบริษัท เดิมโก้

มี รายการที่อาจเป็นผลประโยชน์ที่ขัดกันกับผลประโยชน์ของกลุ่มบริษัท เดิมโก้ โดยมีลักษณะของรายการดังต่อไปนี้

การดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ รอง/ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการฝ่าย เป็นผู้มีส่วนได้เสีย หรือเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญในกิจการที่เป็น คู่สัญญากับกลุ่มบริษัท เดิมโก้ กิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งกันกับกลุ่มบริษัท เดิมโก้ หรือบริษัทผู้เสนอราคา ในการจัดซื้อ/จัดจ้าง/จ้างที่ปรึกษากับกลุ่มบริษัท เดิมโก้

การมีคู่สมรส บิดา มารดา พี่น้อง บุตร/บุตรบุญธรรม ตลอดจน คู่สมรสของบุตร เป็นผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ รองกรรมการผู้จัดการ เป็นผู้มีส่วนได้เสีย หรือเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญในกิจการที่เป็นคู่สัญญากับกลุ่มบริษัท เดิมโก้ กิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งกันกับกลุ่มบริษัท เดิมโก้ หรือบริษัทผู้เสนอราคาในการจัดซื้อ/จัดจ้าง/จ้างที่ปรึกษากับกลุ่ม บริษัท เดิมโก้ โดยมีรายละเอียดดังนี้ (กรุณานำแบบเอกสารเพิ่มเติม ถ้ามี)

ชื่อ..... เกี่ยวข้องเป็น

บริษัท.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า รายงานฉบับนี้และเอกสารเพิ่มเติม (ถ้ามี) เป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ

()

วันที่

Dear CEO and President,

I, Name Position.....

Function, would like to disclose transactions with Conflict of Interest for the following case:

(Please mark X in appropriate box)

Initial reporting

Annual Reporting

Incidental Reporting

I, hereby, would like to report that:

I *do not* have transaction with possible Conflict of Interest with the Demco Group.

I *do* have transaction with possible Conflict of Interest with the Demco Group. The nature of such transaction(s) is

as follows:

I am President/CEO/MD, Vice President, stakeholder, or Major Shareholder of business which is in contractual agreement, in competition, or providing proposal for procurement of goods or services with Demco Group.

I have close relatives (spouses, parents, siblings, children/adopted children and spouses of children) who are President/CEO/MD, Vice President, stakeholder, or Major Shareholder of business which is in contractual agreement, in competition, or providing proposal for procurement of goods or services with Decmo Group. The details are as follows: *(please provide additional documentation, if any)*

Name..... Relationship.....

Company

I certify that this report and additional documents (if any) are accurate and truthful.

Signature

()

Date

ตารางที่ 1 โอกาสที่เกิดการทุจริต

โอกาสเกิด		ปริมาณของโอกาสที่จะเกิดเป็นร้อยละ	สถานะของเหตุการณ์ที่เกิดจริง	โอกาสเกิดเหตุการณ์กระทำผิด
น้อยมาก	1	โอกาส < 10%	สาเหตุที่แท้จริงของเหตุการณ์ได้รับการแก้ไขแล้ว (โอกาสที่จะเกิดซ้ำได้ลดลงแล้ว)	เกิดขึ้นยากมากแม้ไม่มีมาตรการควบคุม
น้อย	2	โอกาส 10%–25%	สาเหตุที่แท้จริงของเหตุการณ์อยู่ระหว่างการแก้ไข	เกิดขึ้นยากแม้ไม่มีมาตรการควบคุม
ปานกลาง	3	โอกาส 26%–50%	เหตุการณ์ที่เกิด จัดการได้แล้ว	มีโอกาสเกิดหากไม่มีมาตรการควบคุม
สูง	4	โอกาส 51%–75%	เหตุการณ์ที่เกิด อยู่ระหว่างการจัดการ	มีโอกาสเกิดมากหากไม่มีมาตรการควบคุม
สูงมาก	5	โอกาส > 75%	เหตุการณ์ที่เกิด ได้ถูกราชงานและปัจจุบันอยู่ระหว่างการตรวจสอบ	เกิดขึ้นง่ายมากหากไม่มีมาตรการควบคุม

ตารางที่ 2 ผลกระทบจากการทุจริต

ผลกระทบ		ด้านชื่อเสียงและภาพพจน์	ด้านการเงิน	ด้านกฎหมาย	ด้านลูกค้า	ด้านทรัพยากรบุคคล(กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน)
น้อยมาก มีผลกระทบบ้าง (ไม่มีความหมาย)	1	ข่าวเชิงลบจากสื่อในประเทศ ได้รับการจัดการอย่างรวดเร็ว, เหตุการณ์คืนสู่สภาวะปกติ	< 5% ของ รายรับ	มีการไม่ปฏิบัติตาม กฎระเบียบ ข้อบังคับที่ ไม่มีความสำคัญ	ลูกค้าร้องเรียนน้อยมาก ไม่กระทบต่อต้นทุน	ไม่มีความสำคัญต่อทักษะความสามารถ ประสิทธิภาพของหน่วยงาน ควร แก้ไขและคงสภาพการแก้ไขใน ระดับพนักงาน
น้อย มีผลกระทบเล็กน้อย	2	ข่าวเชิงลบมีผลกระทบต่อ ผลิตภัณฑ์ ชื่อเสียงของบริษัท ในตลาดในประเทศ	ระหว่าง 5% - 10% ของรายรับ	มีการฟ้องร้องคดี มี ค่าปรับ ค่าเสียหาย เล็กน้อย	กระทบความสัมพันธ์ ลูกค้าน้อยมาก มีต้นทุน แก้ไขอยู่บ้าง	มีผลกระทบต่อทักษะความสามารถ ประสิทธิภาพของหน่วยงานต้อง แก้ไขและคงสภาพการแก้ไขใน ระดับพนักงาน
ปานกลาง มีผลกระทบ พอสมควร	3	ข่าวเชิงลบจากสื่อในประเทศ ยังมีอยู่และเริ่มส่งผลกระทบต่อ ลูกค้า	ระหว่าง 10% - 20% ของรายรับ	มีการฟ้องร้องคดีที่ สำคัญ รวมทั้งการ เรียกค่าปรับ/ ค่าเสียหายที่มีนัยสำคัญ	สูญเสียหรือกระทบ ความสัมพันธ์กับลูกค้า มาก มีต้นทุนแก้ไขปาน กลาง	มีความสำคัญต่อทักษะความสามารถ ประสิทธิภาพของหน่วยงานต้อง แก้ไขและคงสภาพการแก้ไขถึง ระดับ ผู้ปฏิบัติการ/ผู้ดำเนินการ
สูง มีผลกระทบอย่าง มาก	4	มีข่าวเชิงลบในสื่อทั้งใน ประเทศและภูมิภาคอาเซียน อันจะส่งผลกระทบต่อ ชื่อเสียงและภาพพจน์ของ บริษัทในระยะยาว	ระหว่าง 20%- 30% ของ รายรับ.	มีการสอบสวน อาจจะ รวมถึงการดำเนิน คดีอาญาและ/หรือ เรียกค่าเสียหายที่มี นัยสำคัญ	สูญเสียหรือกระทบ ความสัมพันธ์กับลูกค้า หลักเป็นอย่างมาก มี ต้นทุนแก้ไขที่มี นัยสำคัญ และ กระทบต่อการเติบโต ในอนาคต	มีผลกระทบอย่างมากต่อทักษะ ความสามารถ ประสิทธิภาพของ หน่วยงานต้องแก้ไขและคงสภาพ การแก้ไขถึงระดับกรรมการและ ผู้บริหาร
สูงมาก มีผลกระทบถึงขั้น หายนะ	5	มีการนำเสนอข่าวแพร่หลาย ผ่านสื่อทั้งภายในประเทศและ ต่างประเทศ	> 30% ของ รายรับ	มีการสอบสวน ดำเนิน คดีอาญา เรียก ค่าเสียหายและ/หรือ คำสั่งให้ระงับการทำ ธุรกรรมใดๆ.	สูญเสียลูกค้าที่สำคัญ มาก และ ส่งผลร้ายแรง ต่อการเติบโตใน อนาคต	มีผลกระทบอย่างร้ายแรงส่งผลต่อ ความยั่งยืนของหน่วยงาน ต้องแก้ไข ถึงระดับกลยุทธ์และนโยบายของ คณะกรรมการบริษัทฯ

ภาคผนวก ก - การประเมินความเสี่ยงการทุจริตคอร์รัปชัน (Anti-Corruption Risk Assessment)

บริษัท เด็มโก้ จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจรับเหมาด้านวิศวกรรมไฟฟ้า พลังงานทดแทน และเป็นผู้ลงทุนในธุรกิจโรงไฟฟ้าพลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ รวมถึงรับสัมปทาน การให้บริการสาธารณูปโภคในประเทศ สปป.ลาว การดำเนินธุรกิจรับเหมาดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นการประมูลงานจากผู้ว่าจ้างภาครัฐและเอกชน โดยกลุ่มลูกค้าที่สำคัญได้แก่หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิต การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การไฟฟ้านครหลวง และการสื่อสารแห่งประเทศไทย เมื่อศึกษาขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้างเห็นว่ารูปแบบหรือขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้างยังคงมีความเสี่ยงโดยสามารถแจกแจงความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการคอร์รัปชันได้ดังนี้

1. จำแนกตามช่วงเวลา วิธีการหรือขั้นตอนของการคอร์รัปชันในการจัดซื้อจัดจ้าง มีความหลากหลายสามารถแบ่งเป็น กลุ่ม ตามช่วงเวลาของการดำเนินโครงการฯ ได้ดังนี้

1.1 ก่อนการประมูลการถือคสปกเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้ร่วมประมูลบางรายการกำหนดราคากลางสูงเกินจริงการซื้อประมูลการทำสัญญาในลักษณะที่รัฐเสียเปรียบได้

1.2 หลังประมูล การแก้ไขแบบเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข เพิ่ม/ลดปริมาณหรือคุณภาพ การทำงานให้ผิดไปจากแบบ โดยสมรู้ร่วมคิดกัน การส่งงานล่าช้าทำให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ การเรียกรับผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ เช่น ค่าคูกงาน ค่าตรวจรับมอบงาน

2. จำแนกตามขั้นตอนการดำเนินการ

2.1 ขั้นตอนการประเมินความต้องการ เป็นขั้นตอนการกำหนดขอบเขต ความเป็นไปได้ของโครงการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในขั้นตอนนี้ ได้แก่การประเมินมูลค่าโครงการเกินความเป็นจริง การกำหนดขอบเขตหรือการออกแบบโครงการที่เอื้อประโยชน์ต่อข้าราชการ นักการเมืองหรือภาคเอกชนที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

2.2 ขั้นตอนการเตรียมการ เป็นขั้นตอนพื้นฐานในการพิจารณาและอนุมัติโครงการ โดยหน่วยงานเจ้าของสัญญาต้องออกแบบโครงการ เตรียมแผนงาน เอกสาร และประกาศการประมูลและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสม ถูกต้องตามกฎระเบียบ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ในขั้นตอนนี้ ได้แก่การออกแบบโครงการหรือสัญญาที่เอื้อประโยชน์ มีอคติหรือเข้าข้างผู้ประมูลรายใดรายหนึ่ง ทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมระหว่างผู้เข้าร่วมประมูล

2.3 ขั้นตอนการคัดเลือกคู่สัญญา เป็นขั้นตอนในการเปิดเผยรายละเอียดของโครงการหรือสัญญา และคัดเลือกผู้ชนะการประมูล โดยความเสี่ยงในการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในขั้นตอนนี้ ได้แก่การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับหรือข้อมูลที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประมูลรายใดรายหนึ่งเป็นพิเศษ การเปิดเผยข้อมูลล่าช้า ทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้เข้าร่วมการประมูลรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงข้อตกลงในสัญญาหลังจากได้ผู้ชนะการประมูลแล้ว

2.4 ขั้นตอนการดำเนินการตามสัญญาเป็นขั้นตอนที่ผู้ชนะการประมูลหรือคู่สัญญาจะต้องดำเนินการส่งมอบสินค้าหรือบริการตามที่ตกลงไว้ในสัญญา โดยโอกาสเสี่ยงในการทุจริตในขั้นตอนนี้ ได้แก่ การส่งมอบสินค้าหรือบริการที่ไม่มีคุณภาพหรือไม่เป็นไปตามข้อสัญญา

สำหรับความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการคอร์รัปชันในธุรกิจการรับสัมปทาน ได้แก่ การอนุมัติใบอนุญาตในขั้นตอนที่เกี่ยวข้องต่างๆ

เด็มโก้ ได้ระบุในคู่มือบริหารความเสี่ยง ข้อ 3.2 เรื่องการกระทำที่ถูกจัดว่าเป็นการทุจริต ได้แก่ “การเสนอสิ่งที่มีมูลค่าให้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐ หน่วยงานเอกชน เพื่อให้ดำเนินการในทางที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย วัตถุประสงค์เพื่อแลกกับผลประโยชน์ ในการจัดซื้อจัดจ้าง การเข้าประมูลงาน การเข้ารับสัมปทาน การเข้าทำสัญญา การตรวจรับมอบงาน การเบิกเงินค่าจ้าง การปรับเปลี่ยน-ลด งาน ” อันจะนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันของ เจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่เอกชน ซึ่งล้วนแต่ สร้างความเสียหายให้กับระบบเศรษฐกิจสังคม และชื่อเสียงของประเทศ

สำหรับช่องทางที่จะถูกนำไปใช้จ่ายสิ่งที่มีมูลค่าหรือสินบนออกจากบริษัท ได้แก่ 4 ช่องทาง ดังนี้

- 1) ของกำนัล การเลี้ยงรับรองและค่าใช้จ่าย การให้ มอบหรือรับ ของกำนัล การเลี้ยงรับรอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในจรรยาบรรณของกลุ่มบริษัท เด็มโก้
- 2) เงินบริจาคเพื่อการกุศลหรือเงินสนับสนุน การให้หรือรับเงินบริจาค หรือเงินสนับสนุน ต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส และถูกต้องตามกฎหมาย โดยต้องมั่นใจว่าเงินบริจาค หรือเงินสนับสนุน ไม่ได้ถูกนำไปใช้เป็นข้ออ้างในการคอร์รัปชัน
- 3) การช่วยเหลือทางการเมือง การช่วยเหลือไม่ว่าด้านการเงินหรือรูปแบบอื่น เพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางการเมือง ให้เป็นอย่างถูกต้องตามกฎหมายเพื่อสนับสนุนกระบวนการประชาธิปไตยและไม่เป็นการช่วยเหลือเพื่อประโยชน์ในการได้สัญญาหรือร่างกฎหมายเอื้อกับธุรกิจของบริษัท
- 4) การสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ และการจัดซื้อจัดจ้างกับภาครัฐ โดยการให้หรือรับสินบนในการดำเนินธุรกิจทุกชนิด ซึ่งการดำเนินงานของกลุ่มบริษัท เด็มโก้ รวมถึงการติดต่อกับภาครัฐ จะต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส ซื่อสัตย์ และต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องจากรายละเอียดกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่เปิดโอกาสให้มีการทุจริตคอร์รัปชันข้างต้น

ดังนั้นเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงด้านคอร์รัปชันได้ถูกนำมาใช้อย่างเป็นรูปธรรม บริษัท เด็มโก้ จำกัด (มหาชน) จึงกำหนด มาตรการการป้องกัน ตรวจสอบ กำกับดูแล และติดตามการทุจริตคอร์รัปชัน ดังนี้

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชัน

บริษัท(คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง)ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมในการป้องกันการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชัน ประกอบด้วย

- 1) กระบวนการในการประเมินความเสี่ยงจากการทุจริต
- 2) แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับและควบคุม เพื่อป้องกันและติดตามความเสี่ยงจากการทุจริต
- 3) แนวทางในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชัน โดยสรุปดังนี้

1. กระบวนการในการประเมินความเสี่ยงจากการทุจริต

บริษัทฯ จัดให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม กับลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน โดยระบุเหตุการณ์ ที่มีความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชันที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจ ประเมินระดับความเสี่ยงทั้งโอกาสเกิดและผลกระทบ กำหนดมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันที่เหมาะสมกับความเสี่ยงที่ประเมินได้ มีการเฝ้าติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามแผนการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดขึ้น

ดังนั้นเพื่อการป้องกันการเข้าไปเป็นผู้สมรู้ร่วมคิด การทุจริตคอร์รัปชันของกรรมการ ผู้บริหารและพนักงานของ เด็มโก้ จึงได้กำหนดการประเมินความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงในการเกิดทุจริตคอร์รัปชัน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : กำหนดเกณฑ์การวัดความเสี่ยงในด้านผลกระทบ (Impact)และโอกาสเกิด(Likelihood) รวมทั้งกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้(Risk Appetite)

ขั้นตอนที่ 2 : การระบุความเสี่ยงคอร์รัปชัน สาเหตุหลักของความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงตลอดจน การวิเคราะห์ความรุนแรงและ โอกาส ที่จะเกิดความเสี่ยงก่อนดำเนินถึงมาตรการการควบคุมภายในที่มีอยู่

ขั้นตอนที่ 3 : การประเมินระบบควบคุมภายในที่มีอยู่ในปัจจุบัน การวิเคราะห์ความรุนแรงและโอกาส ที่จะเกิดความเสี่ยงหลังจากมีมาตรการการควบคุมภายในปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ 4 : การติดตามมาตรการเพื่อลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หากมาตรการควบคุมภายในที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อการป้องกันความเสี่ยงคอร์รัปชัน

2. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับและควบคุมเพื่อป้องกันและติดตามความเสี่ยงจากการทุจริต

บริษัทฯ กำหนดให้มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับและควบคุมดูแลเพื่อป้องกันและติดตามความเสี่ยงจากการทุจริตและคอร์รัปชัน สรุปได้ ดังนี้

1 จัดให้มีขั้นตอนและกระบวนการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงที่ครอบคลุมกิจกรรม ที่สำคัญของบริษัท ได้แก่ การให้ของกำนัล การเลี้ยงรับรอง การบริจาคเงินเพื่อการกุศล การให้เงินสนับสนุน การช่วยเหลือและสนับสนุน กิจกรรมการเมือง การให้หรือรับสินบน ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเกิดและติดตามความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขที่เหมาะสม

2 จัดให้มีช่องทางการรับแจ้งข้อมูล เบาะแส หรือข้อร้องเรียน การฝ่าฝืน การกระทำผิดกฎหมายหรือจริยธรรมธุรกิจของบริษัทฯ หรือแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชัน หรือระบบการควบคุมภายใน โดยมีนโยบายในการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลหรือเบาะแสและจะเก็บรักษาข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลเป็นความลับ รวมทั้งมีมาตรการในการตรวจสอบและกำหนดบทลงโทษทางวินัยของบริษัทฯ และ/หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3 หัวหน้าสายงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบในการติดตามการปฏิบัติงาน การปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาด(ถ้ามี)และรายงานให้ผู้มีอำนาจทราบตามลำดับ

3. แนวทางในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชัน

บริษัทฯ กำหนดให้มีแนวทางในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชัน ดังนี้

1 กำหนดให้ ผู้บริหารและพนักงาน ประเมินผลการปฏิบัติงานตนเองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจริยธรรมธุรกิจที่บริษัทฯ กำหนดขึ้น ซึ่งรวมถึงนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีจริยธรรมธุรกิจของบริษัทฯ จริยธรรมว่าด้วยการสนับสนุนการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน แนวทางปฏิบัติในการป้องกันการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันและจรรยาบรรณ/ข้อพึงปฏิบัติของพนักงานอย่างสม่ำเสมอ

2 จัดให้มีฝ่ายกำกับและควบคุม ทำหน้าที่ตรวจสอบ ระบบการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง การกำกับดูแลกิจการ และให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบประจำปีที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ และรายงานผลการตรวจสอบที่มีนัยสำคัญและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการตรวจสอบ

3 กำหนดให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงระดับจัดการและฝ่ายกำกับและควบคุม รับผิดชอบในการทดสอบและประเมินความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การนำมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันไปปฏิบัติ

อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนติดตาม ทบทวนและปรับปรุงมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอย่างสม่ำเสมอ โดยนำเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร และรายงานต่อคณะกรรมการบริษัทตามลำดับอย่างทันเวลาและสม่ำเสมอ

4. หากการสืบสวนข้อเท็จจริงแล้วพบว่า ข้อมูลจากการตรวจสอบ หรือข้อร้องเรียน มีหลักฐานที่มีเหตุอันควร ให้เชื่อว่า มีรายการ หรือการกระทำ ซึ่งอาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของบริษัทฯ รวมถึงการฝ่าฝืน การกระทำผิดกฎหมายหรือจริยธรรมธุรกิจของบริษัทฯ หรือแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันหรือข้อสงสัยในรายงานทางการเงิน หรือระบบการควบคุมภายใน คณะกรรมการตรวจสอบจะรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการตรวจสอบเห็นสมควร

บริษัทฯ จัดให้มีการสื่อสารแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันนี้ โดยเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น อินทราเน็ตของกลุ่มบริษัทฯ และบนเว็บไซต์ของบริษัทฯ ทั้งนี้เพื่อให้ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนรับทราบและถือปฏิบัติ

ภาคผนวก ง – การประเมินความเสี่ยงการยกยอกทรัพย์สินและการทุจริตในรายงาน

จากคำนิยามของการทุจริตในคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตซึ่ง หมายถึง การกระทำโดยเจตนา เพื่อแสวงหา ประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นนั้น จากลักษณะการทุจริตที่กล่าวถึงบริษัท ได้จัดแยกกลุ่มการทุจริตเพื่อประโยชน์ในการควบคุมและบริหารจัดการเป็น

ก. การยกยอกทรัพย์สิน

ได้แก่การกระทำใดๆก็ตามที่นำไปสู่การครอบครองทรัพย์สินของบริษัทอย่างไม่ถูกต้อง หรือเป็นเหตุให้บริษัทสูญเสีย ทรัพย์สิน โอกาสหรือผลประโยชน์ใด โดยมีเจตนาที่จะหาประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น (อาทิเช่น คนในครอบครัว ญาติ มิตร เป็นต้น) โดย

การยกยอกทรัพย์สิน แบ่งเป็น 2 แบบ ดังนี้

1.รายการที่เป็นเงินสด

1.1. การยกยอกเงินสดที่บันทึกอยู่ในบัญชีของบริษัท/หน่วยงาน คือการบันทึกการรับเงินซึ่งเป็นสินทรัพย์ของบริษัทแล้ว และต้องนำไปฝากธนาคารแต่ระหว่างทางกลับนำเงินไปใช้ส่วนตัว

1.2. การยกยอกเงินสดที่ยังไม่บันทึกบัญชีของบริษัท เช่น การไม่บันทึกการขายหรือบันทึกแต่บันทึกต่ำกว่าที่เป็นจริงหรือบันทึกขายตั้งเป็นลูกหนี้ไว้แต่เงินสดจริงได้ยกยอกไปแล้ว ทั้งระยะเวลาอีกระยะหนึ่งก็ตัดสูญ

1.3. การยกยอกจากการเบิกจ่ายเงินสด เช่น ลงนามรับงานที่ยังไม่เสร็จแต่จ่ายเงินเต็ม จ่ายเงินให้พนักงานที่ไม่มีตัวตน บันทึกการขายค่าใช้จ่ายมากเกินไป ปลอมแปลงเอกสารเพื่อเบิกค่าใช้จ่าย การทำเรื่องเบิกหลายครั้ง แกะใจชื่อผู้รับเงิน เป็นต้น

2.รายการที่ไม่ใช่เงินสด

2.1. การนำทรัพย์สินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

2.2. การยกยอกทรัพย์สินที่อยู่ในบัญชีของบริษัท เช่น จากการขอหรือโยกย้ายทรัพย์สิน ขายหรือส่งมอบชื่อหรือรับของยกยอกซึ่งหน้าโดยไม่ปกปิด

ข. การทุจริตในการรายงาน

ได้แก่การปรับปรุงแก้ไขรายงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางการเงิน เช่น งบการเงิน บันทึกการเงิน หรือรายงานที่ไม่ใช่ทางการเงิน เพื่อปิดบังการขั้กขออกทรัพย์หรือการกระทำที่ไม่เหมาะสม หรือเพื่อหาประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งส่งผลให้งบการเงิน บันทึกการเงิน หรือรายงานต่างๆ ของบริษัทไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงซึ่ง

การทุจริตในรายงาน แบ่งเป็น 2 แบบ ดังนี้

1. รายงานทางการเงิน ได้แก่ การบันทึกสินทรัพย์หรือรายรับมากเกินไปหรือน้อยเกินไป บันทึกบัญชีต่างงวด บันทึกรายรับปลอม ปกปิดหนี้สินหรือรายจ่าย เปิดเผยในหมายเหตุไม่ครบถ้วน ประเมินสินทรัพย์ไม่ถูกต้อง

2. รายงานที่ไม่ใช่รายงานการเงิน ได้แก่ การตกแต่งข้อมูลเอกสารภายในและภายนอก การตกแต่งข้อมูลคุณสมบัติพนักงาน

บริษัทได้จำแนกลักษณะหรือรูปแบบของการทุจริตหรือช่องทางการทุจริตโดยทั่วไปดังนี้

ลักษณะหรือรูปแบบของการทุจริต

1. การทุจริตเงินสด อาจเกิดขึ้นได้โดยการขโมยหรือแก้ไข หรือปลอมเอกสารประกอบรายการจ่ายเงินหรือขั้กขออกและใช้เงินของบริษัทไปใช้ส่วนตัว

2. การทุจริตสินค้าหรือวัสดุอุปกรณ์คงเหลือ โดยการหยิบฉวยสินค้าวัสดุอุปกรณ์คงเหลือไปจากสถานที่จัดเก็บ มักเกิดขึ้นง่ายกับสินค้าวัสดุอุปกรณ์ที่มีขนาดเล็กแต่มีราคาต่อหน่วยค่อนข้างสูง

3. การทุจริตในสินทรัพย์ถาวร สินทรัพย์ถาวรอาจสูญหายไปโดยไม่ทราบสาเหตุ หรือหากอธิบายที่เหมาะสมไม่ได้ เนื่องมาจากการควบคุมที่หละหลวมทั้งในด้านการจดบันทึกและการควบคุมทางกายภาพ การทุจริตสินทรัพย์ถาวร ให้รวมถึงการนำทรัพย์สินของบริษัทไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

4. การทุจริตการขาย โอกาสที่เกิดขึ้น คือ การสร้างยอดขายปลอมหรือ ขายสินค้าออกไปก่อน เพื่อสร้างยอดขายแล้วรับคืนภายหลัง บริษัทฯอาจได้รับความเสียหาย ทั้งที่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ เช่น ค่ารางวัลในการขายตามยอดขาย ผลประโยชน์ที่เพิ่มให้แก่ผู้บริหารหรือพนักงานที่น้อยลงได้รับจากการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง และความเสียหายที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้อย่างชัดเจน เช่น การมอบหมายไว้วางใจแก่ผู้ที่ไม่ซื่อสัตย์ และไม่มีความสามารถอย่างแท้จริงให้รับผิดชอบรายได้ของบริษัทฯ

โอกาสทุจริตจากการขายอีกกรณีหนึ่งคือ การส่งสินค้าไปให้ลูกค้าแล้วแต่ไม่ได้บันทึกบัญชีขาย หรือบันทึกต่ำกว่าที่ควรจะเป็น การให้ส่วนลดแก่ลูกค้าที่ไม่ควรได้รับตามระเบียบที่กำหนดไว้ หรือมีการให้ส่วนลดสูงกว่าความเป็นจริงแก่ลูกค้าที่สมควร

5. การทุจริตค่าใช้จ่าย โอกาสที่เกิดขึ้นได้แก่

5.1.การจัดซื้อ เป็นรายการที่เกิดการทุจริตได้ง่าย เช่น การที่ผู้ขายให้ผลประโยชน์แก่ผู้มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการจัดซื้อ ซึ่งในกรณีนี้รวมถึงการซื้อหรือการรวมหัวกัน เข้าการประมูลหรือประกวดราคาของบริษัทฯ กำหนดขึ้นตามระเบียบในการจัดซื้อด้วย โดยการรับผลประโยชน์จากผู้ขายสินค้าด้วยการสมยอมให้ผู้ขายรวมตัวกันเสนอราคาที่สูงกว่าราคากลาง ทำให้บริษัทต้องซื้อสินค้าหรือบริการในราคาสูงกว่าปกติ

5.2.ค่าแรงงาน โอกาสที่เกิดขึ้นเกิดจากพนักงานอาจร่วมกันทำเอกสารเท็จ เพื่อจ่ายค่าแรงให้กับพนักงานที่ไม่มีตัวตน หรือจัดทำบันทึกเวลาการทำงานหรือรายละเอียดการทำงาน ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เพื่อให้ได้รับค่าแรงมากขึ้น

5.3 ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โอกาสเกิดการทุจริตด้วยการปลอมคำสั่งเดินทาง และใบสำคัญประกอบค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาขอเบิกจ่าย โดยไม่ได้มีการเดินทางจริง หรือทำรายงานค่าใช้จ่ายสูงกว่าจำนวนเงินที่จ่ายจริงแล้วยกยอดส่วนที่เหลือเป็นประโยชน์ส่วนตัว

ทั้งนี้สัญญาณเตือนหรือการแจ้งเหตุทุจริต (Red Flag) มักปรากฏขึ้นในรูปแบบของการชักยอก ลักขโมยได้แก่ พบว่าทรัพย์สิน สิ่งของในหน่วยงานขาดหายบ่อยครั้ง มีเงินสดขาด-เกินบัญชีเป็นประจำ สินค้าคงคลัง วัสดุอุปกรณ์ขาดบัญชี พบสินค้าแตกหัก เสื่อมคุณภาพเป็นจำนวนมากผิดปกติ พบการใช้วัตถุดิบในการผลิตสูงผิดปกติ มียอดลูกหนี้ค้างชำระสูง ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับค่าเบี่ยงเบี่ยง ค่าพาหนะและค่าที่พัก ค่าเลี้ยงรับรอง มีจำนวนสูงมากผิดปกติ และอาจพบว่ามีกรณีโอนหนี้ส่วนตัวที่ไม่ดีให้บริษัทฯ การพบว่าลูกหนี้ที่ผิคนัดมีความสัมพันธ์พิเศษกับผู้บริหารของหน่วยงาน การสั่งซื้อผ่านผู้ขายเพียงกลุ่มเดียว การจัดซื้อไม่มีการประกวดราคา การสืบราคา การบันทึกบัญชีที่ยุ่งเหยิง เป็นต้น

สำหรับในการประเมินความเสี่ยงจากการทุจริตบริษัทกำหนดให้ใช้รูปแบบเดียวกับ Anti-Corruption Assessment Report ตามขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 : การเตรียมการเพื่อกำหนดเกณฑ์การวัดความเสี่ยงในด้านผลกระทบ (Impact) และ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood of Occurrence) รวมทั้งกำหนดระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite)

ขั้นตอนที่ 2 : การระบุความเสี่ยงด้านการทุจริต สาเหตุหลักของความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยง ตลอดจน การวิเคราะห์ความรุนแรงและ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงก่อนคำนึงถึงมาตรการควบคุมภายในที่มีอยู่

ขั้นตอนที่ 3 : การประเมินระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่ในปัจจุบัน การวิเคราะห์ความรุนแรงและ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงหลังจากมีมาตรการควบคุมภายในปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ 4 : การจัดทำมาตรการเพื่อลดความเสี่ยงลงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ หากมาตรการควบคุมภายใน ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ไม่เพียงพอต่อการป้องกันความเสี่ยงด้านการทุจริต

บริษัทได้กำหนดมาตรการการป้องกันการทุจริตในหน่วยงานไว้ดังนี้

มาตรการป้องกันการทุจริตในหน่วยงาน

1. การห้ามมิให้บุคคลคนเดียวทำงานตั้งแต่ต้นจนจบในตำแหน่งงานที่เกี่ยวข้องกับการเงินที่สำคัญ
2. การแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างกรรับสินค้า การส่งสินค้า การผลิต และฝ่ายบัญชี ฝ่ายการเงิน
3. การจัดสถานที่เก็บที่ปลอดภัย เหมาะสม มีระบบป้องกันการขโมยหรือจัด รปภ. ให้เหมาะสมกับมูลค่าของทรัพย์สินที่จัดเก็บ เช่น การควบคุมอุณหภูมิ ความสะอาด การติดตั้งสัญญาณเตือนภัย ระบบ CCTV
4. การโยกย้ายพนักงานที่เป็น Key Employee หรือพนักงานระดับหัวหน้างาน ทำงานสำคัญของสาขางานใดสาขางานหนึ่งเป็นเวลานาน สับเปลี่ยนหน้าที่การงานเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการบังคับให้ลาหยุดพักผ่อน
5. การกำหนดบทลงโทษพนักงานที่ทำการทุจริตอย่างเข้มงวด การบันทึกประวัติพนักงานที่ถูกลงโทษทางวินัย ไม่ซื้อหลักทรัพย์หรือยกยอกทรัพย์สินเล็กๆน้อยๆ การกำหนดกฎข้อบังคับให้มีการชดเชยค่าเสียหายการสูญหายของทรัพย์สิน
6. การกำหนดให้พนักงานแจ้งภาระหนี้สิน และสังเกตพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ได้แก่ พนักงานมีหนี้สินมาก ถูกทวงถามจากเจ้าหนี้ ทำธุรกิจส่วนตัวขาดทุน มีรายได้ไม่พอรายจ่าย ชอบเที่ยวกลางคืน เป็นฝึการพนัน มีปัญหาครอบครัว ดิทยาเสพติด ถูกดำเนินคดีฐานเป็นหนีบุคคลภายนอก (บัตรเครดิต ธนาคารบริษัทเงินด่วน) มีอคติต่องานในหน้าที่ มีความเก็บกดสูง และเป็นคนพุ่มเฟือยทะเลาะทะเลาะขานเกินตัว
7. การประกาศเจตนารมณ์นโยบายการต่อต้านการทุจริต

บริษัทได้จัดทำตารางประเมินความเสี่ยงการทุจริต,ตารางโอกาสที่เกิดการทุจริต,ตารางผลกระทบจากการทุจริต ตามเอกสารแนบ

ตารางการประเมินความเสี่ยงทุจริต

โอกาสเกิด (ตาราง 1)		สถานการณ์เกิดจริง	ความเสี่ยงเกิดการทุจริต	ผลกระทบจากการทุจริต (ตาราง 2)					ความรุนแรง	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	มาตรการป้องกันและการควบคุมภายใน
				ชื่อเสียง ภาพพจน์	กฎหมาย	ลูกค้า	การเงิน	ทรัพยากร บุคคล			
1	น้อยมาก < 10%										
2	น้อย 10 - 25%										
3	ปานกลาง 26-50%										
4	สูง 50 - 75%										
5	สูงมาก > 75%										